

OPONENTSKÝ POSUDEK

Diplomová práce

Autor: Andrea Vojtěchová

Název: **Ohrožené, zvláště chráněné a invazní druhy živočichů v CHKO Broumovsko a jejich didaktické využití ve výuce přírodopisu na 2. stupni základních škol**

Předkládaná diplomová práce sestává z celkem 158 stran, přičemž vlastní text je psán na 88 stranách, dále je zde téměř 16 stran seznamu použité literatury, 1 strana seznamu použitých zkratk a symbolů a 53 stran příloh.

Velice obsáhlá teoretická část práce se zabývá didaktickými materiálními prostředky jako jsou učební pomůcky a pracovní listy, legislativní ochranou zvláště chráněných druhů, popisuje červené seznamy a červené knihy Mezinárodního svazu ochrany přírody, přibližuje invazní, nepůvodní druhy a legislativu a dále se autorka velmi podrobně věnuje vybraným 19 živočichům v CHKO Broumovsko. V následných kapitolách nalezneme povídání přímo o CHKO Broumovsko, soustavě Natura 2000, Ptačí oblasti Broumovsko a Správě CHKO Broumovsko.

Na základě zpracované charakteristiky vybraných živočichů autorka vytvořila 3 pracovní listy, které vyzkoušela v praxi u žáků 8. třídy 2. stupně ZŠ. Nejprve si ověřila jejich znalosti o CHKO zodpovězením na několik otázek v dotazníku, poté společně s nimi prošla pracovní listy a následně nechala žáky opět vyplnit ten samý dotazník.

Seznam literatury obsahuje celkem 128 zdrojů, které autorka dále člení na literární, elektronické a na ostatní zdroje a obrázky – seznamy jsou tedy v podstatě tři. Na většinu zdrojů je v textu správně odkazováno. 31 zdrojů je cizojazyčných.

Práce je psaná vesměs srozumitelně a je z ní patrný velký studentčin zájem o oblast Broumovska. Téma navíc splňuje požadavky tzv. místně zakotveného učení, což je v dnešní době čím dál více žádané. Text v teoretické části je možná až příliš dlouhý, některé věty jsou formulovány kostrbatě. V téměř celé kapitole 5 je posunutě číslování podkapitol. Dále se v textu objevuje větší množství chyb v čárkách. Autorka často zmiňuje slovo „environmentální“, ve většině případů ho ale nepíše správně.

Velmi podrobná je především kapitola o vybraných druzích živočichů v CHKO Broumovsko. Autorka přináší ucelený přehled informací o jednotlivých druzích, který zpracovala z velkého množství literatury, na niž ve většině případů v textu správně odkazuje. Dovedla bych si představit vytvořit z celé kapitoly brožurku jako přílohu k pracovním listům pro

učitele či zájemce z řad žáků. U taxonomického zařazení živočichů z CHKO Broumovsko se opakuje chyba v psaní latinských názvů, autorka píše vše kurzívou.

Členění seznamu literatury dle typu zdrojů se mi zdá nepraktické, pokud si chce čtenář literaturu odkazovanou v textu dohledat, velmi ho to zdržuje. Krom toho 5 zdrojů není zmíněno v textu. Oceňuji však množství zdrojů celkově i počet zdrojů cizojazyčných.

V přílohách mi chybí vložení celého dotazníku pro žáky. Jednotlivé dotazy jsou sice v textu uvedeny, není ale na první pohled zcela patrné, kdy šlo o otázky otevřené a kdy o uzavřené. To sice následně vyplývá z grafů, kde jsou jednotlivé úlohy vyhodnoceny, pro lepší srozumitelnost práce by ale bylo vhodnější ukázat dotazník celý. Stejně tak počet žáků, na kterých byly pracovní listy testovány, vyplývá z grafů, ale bylo by lepší ho zmínit i v kapitole 10.2 (Výzkumný vzorek – respondenti v praktické části).

Pracovní listy jsou pěkně graficky zpracované a přehledné. Úlohy jsou různorodé, velmi často se ale vyskytují úkoly typu „zamysli se nad, charakterizuj, popiš“ – tedy vyžadující dlouhé odpovědi. Nabízí se zde otázka, jak moc by takové vypisování žáky bavilo, nehledě na to, že by ani opravování nebylo úplně snadné a rychlé. U otázky 5 v prvním pracovním listu (Poznej živočicha dle stopy) by bylo vhodné napsat, jaké jsou možnosti, případně dát obrázky celých živočichů. U většiny těchto živočichů je to navíc první zmínka o nich v daném pracovním listě, pokud žáci stopy neznají, může pro ně být zodpovězení této otázky komplikované, i kdyby mohli odpovědi vyhledávat v literatuře či na internetu.

Jedná se o práci didaktickou s přínosem do praxe, navíc je patrné, že bylo do jejího sepsání vloženo velké úsilí. Celkově ji tedy hodnotím kladně a doporučuji k obhajobě.

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

1. Provedla byste na základě výsledků z dotazníku v pracovních listech úpravy?
2. V textu je uvedeno, že „*při práci s pracovními listy není potřeba využívat žádnou literaturu*“ a že „*žáci mohou v rámci pracovních listů využít znalosti ze své praxe*“ – i z dotazníků ovšem vyplynulo, že zase tolik znalostí žáci nemají. Jakými dalšími způsoby by bylo možné pracovní listy využít ve výuce tak, aby žáci jejich vyplnění zvládli, i když jim potřebné znalosti zatím chybí?
3. Plánujete pracovní listy rozšířit i na další školy v rámci CHKO Broumovsko? Pokud ano, jak?

V Lipolticích 31. 5. 2024

Mgr. Lucie Hostinská, Ph.D.

